

El pou del vernís

Butlletí
d'informació

Editorial

Tenim la crònica de tot el que succeeix al moment. No ens manca premsa escrita en paper o per Internet, testimonis en directe i tot per diferents canals d'informació, i malgrat això, per què ens sentim a voltes enganyats?

Per moltes raons relacionades amb el nostre tipus de vida actual, ens queda poc temps per l'anàlisi de la notícia, per la tertúlia, per la reflexió en comú, amb el respecte que es mereix l'opinió del qui no pensa com nosaltres.

L'estudi de la realitat no és tan sols útil, sinó també necessari. Així doncs, una de les primeres mesures a tenir en compte seria distingir el que hi ha de cert i quin nombre considerable de fets s'han obviat en el relat dels esdeveniments.

Abans de llegir o escoltar un succés hauríem de conèixer la vida del cronista, qui el té contractat o per qui treballa, de ben segur aquesta és una bona referència per saber cap a on va dirigida la realitat que ens vol donar a conèixer.

Correm el perill que per excés de notícies i per clara manipulació de la informació, es produeixi el rebuig al coneixement de l'actualitat. Aquest fet seria tant perjudicial pel mal desenvolupament del nostre sentit comú que ens podria portar a un estat d'indefensió preocupant.

El que volem dir és que ens sentim, a vegades, mal informats i profundament manipulats.

Hem de tenir en compte sempre qui ens relata els fets, per què ho fa, com ho fa, en nom de qui i, molt important, què s'espera de nosaltres.

El saber, la ciència, la cultura la podem trobar en infinitat de llocs encara que ens siguin hostils. Només la nostra llibertat ens ajudarà a tenir criteri.

ELS DIACRÍTICS DE LA LLENGUA CATALANA (2a. part)

Per Santi Campo

En l'article anterior comentàvem que el procés de codificació de la llengua no va ser fàcil. La llengua desperta passions i va fer falta molta pedagogia perquè al final els criteris de la Secció Filològica de l'Institut fossin adoptats en tots els territoris de parla catalana. L'any 32 Francesc de Borja Moll continua publicant el diccionari Català Valencià Balear amb l'ortografia de l'Institut i els escriptors valencians accepten les Normes de Castelló que són una adaptació de les normes de l'IEC a les característiques del valencià.

Culmina així una etapa que té els seus orígens al segle XIX quan la recuperació del català, com a llengua de la literatura culta i dels mitjans de comunicació, planteja la necessitat d'un model de llengua unificat com tenen totes les llengües de cultura. El problema és que hi ha dues tendències enfrontades: els qui defensen un català acadèmic allunyat de la llengua castellanitzada del moment o els qui defensen "el català que ara es parla" com Serafi Pitarra.

El primer intent seriós d'ordenació normativa de la llengua havia estat la Campanya de l'Avenç (1890-2), en la qual col·laborà activament Pompeu Fabra que aportarà els criteris següents: aconseguir una llengua clara i lògica, basada en llengua parlada, en harmonia amb altres llengües europees, una llengua supra-dialectal, que recollia les

formes dialectals principals, i una llengua moderna de cultura. En resum, s'havia de partir de la llengua parlada, però defugint dels castellanismes que, abusivament, s'havien incorporat a la llengua com a conseqüència de l'opressió lingüística.

Un exemple clar que ens permet d'entendre aquests criteris és l'article "lo". El català medieval fa servir l'article "lo" tant en la llengua oral com en l'escrita. En canvi, els autors cultes del XIX continuen amb el "lo" literari tot i que tot el català oriental i la major part de l'occidental ja es fa servir l'article "el" en la llengua col·loquial. Per altra banda, els defensors del català "que ara es parla" fan servir l'article el, però mantenen l'article "lo", a imitació del castellà, com article neutre (lo que passa, lo bo del cas, és lo més bonic...). Fabra

El pou del
vernís
Butlletí
d'informació

DIMARTS de 19 a 21 h

Telèfon:
93 371 33 50

Pàgina web:

<http://grupestudis.entitats.esplugues.cat>

Facebook: Grup d'Estudis d'Esplugues

Seu:

Casal de Cultura Robert Brillas
Àngel Guimerà, 38
08950 Esplugues de Llobregat

diu que si la gran majoria dels catalanoparlants diem el riu, no té sentit escriure lo riu. Per també és indiscutible que si el català medieval tenia un sol article que feia les funcions de masculí i neutre i el català modern distingeixi entre tots dos, és perquè es tracta d'un un castellanisme evident que caldrà evitar en la llengua literària. I més si tenim en compte que cap llengua romànica més el fa servir, ni tan sols el portuguès que és la més semblant al castellà. Ciència contra subjectivitat perquè no oblidem que Fabra era també catedràtic de química.

El procés d'ordenació normativa de la llengua comença amb l'ortografia del 1913, segueix amb la gramàtica del 18 i acaba amb el diccionari del 31, com a peces bàsiques. L'ortografia va ser el més fàcil de fer, però no és element principal encara que sigui el més visible. L'ortografia és el vestit de la llengua no el cos, o si algú més espiritual prefereix dir-ne l'ànima no m'enfadaré. La simplificació de l'ortografia, doncs, és un canvi de vestit que no va contra les característiques bàsiques del català que són la morfologia, la sintaxi, la fonètica, la prosòdia, el lèxic, etc. Si l'objectiu és simplificar l'ortografia per dedicar més esforços a altres qüestions més importants de la llengua benvingut sigui. Em preocupa més la pèrdua dels pronoms

febles en la llengua col·loquial, perquè si no ens posem a la feina "en" i "hi" acabaran sent una relíquia en la parla dels barcelonins.

I quins són els diacrítics que hem de mantenir? Aquí els teniu: **bé/be**, **déu/deu**, **és/es**, **mà/ma**, **més/mes**, **món/mon**, **pèl/pel**, **què/que**, **sé/se**, **sí/si**, **sòl/sòls**, **són/son**, **té/te**, **ús/us**, **vós/vos**.

Tot és discutible, fins i tot les coses més assenyades. Una bona amiga, la Júlia, em deia que amb les noves normes si un s'havia de disfressar de mora no sabia si fer-ho d'aquella fruita de boletes morades o posar-se vel; i si s'havia de disfressar d'os no sabia si s'havia de disfressar de fèmur o cobrir-se de pells. Clar que ni la normativa antiga ni la nova ens permet saber que quan diem la Rosa venia sovint, ens referim al fet que venia a fer el cafè o venia pomes al mercat de pagès.

Mai no plou al gust de tothom, però les benevolència de les autoritats lingüístiques ens donen dos anys de coll perquè ens anem adaptant a la nova situació. I sempre ens queda la possibilitat de desobeir... Encara que generalment no sigui la millor opció.

EL GRUP D'ESTUDIS D'ESPLUGUES VA PRESENTAR: EL TIBET: EL CONFLICTE SILENCIAT

Per Joan M. Puiggròs i Modolell

Hi ha títols de conferències que van molt més enllà de la mera informació. Quan el passat dijous, 2 de març vam encetar la sessió al capvespre, amb prop de 75 persones, al casal de Cultura R. Brillas, hom podia constatar que nosaltres els catalans també compartim el silenci de la nostra reivindicació nacional i, per tant entenem aquest tema amb un ressò molt viu i actual.

La imatge d'aquesta patriota tibetana s'inscriu plenament en la conferència que va presentar l'Albert Carrasco Guasques, responsable de l'ONG de suport al Tibet.

El conferenciant ens va fer conèixer els detalls que van significar la invasió xinesa i la duríssima repressió exercida sobre una població ancorada en molts aspectes a un tipus de societat primitiva i tradicional.

Grup de patriotes tibetans donant suport al Dalai Lama

El Dalai Lama que encarnava la màxima autoritat política i religiosa, es va exiliar amb un grup de fidels disfressats de soldats xinesos i va emparar-se en territori indi, fora ja de l'abast dels ocupants.

No solament estava en un greu perill de mort sinó que encarnava l'essència del poble tibetà, que els ocupants volin destruir de soca arrel.

Cal veure la gran extensió del Tibet, amb molts recursos minerals inexplotats i, en especial, pel naixement dels grans dolls d'aigua que atreien poderosament els invasors xinesos. La resistència fou minsa atenent que els tibetans no eren pas una potència militar i no van poder resistir ni mínimament el poderós exèrcit xinès. La invasió, que ja s'anunciava molt temps abans, adduïa que el Tibet era una província més de la nació xinesa i quan va arribar el moment hi van entrar amb mentalitat d'amos i van executar massivament aquells reductes en els que hi van trobar la mínima resistència i equipats amb un armament antiquat. La desproporció militar era immensa i la supèrbia dels dirigents militars xinesos fou brutal.

Com veiem nosaltres els catalans el concepte d'una nació? Doncs, com

a persona col·lectiva que prové de la mateixa natura, com a exigència preemptòria de la persona humana i que, com ella, és font de dret i unitat bàsica de l'existència

De la mateixa manera que hom entén que una persona singular expressa clarament la seva necessitat de subsistència i d'independència, la nació expressa la mateixa realitat quan la formen aquests individus.

En ambdós casos, tant pel que respecta els tibetans com a Catalunya, tenim coses en comú. Davant de la confrontació que s'està plantejant a nivell de l'estat espanyol, hauríem de recordar a molts catalans que la invasió de Catalunya a cura dels exèrcits espanyol i francès en el segle XVIII equival, si fa o no fa, a la invasió xinesa que hem relatat.

Un conflicte així no es pot pas silenciar. Aquestes petites manifestacions de monjos tibetans corresponen a les massives demostracions de força de les multituds catalanes.

Per aquesta raó, el Grup d'Estudis d'Esplugues tenia un gran interès en fer vibrar també aquest ressort dels nostres vilatans, que el conferenciant Albert Carrasco Guasques va desenvolupar magníficament referit al Tibet, si bé tothom sabia interpretar el doble llenguatge.

Per acabar la sessió d'aquell capvespre, es va projectar una informació de la tasca anual del Grup d'Estudis d'Esplugues.

Com en totes les coses, no vivim sols sinó en comunitat i hem d'aconseguir que s'incrementi l'interès per tot allò que concerneix la nostra realitat nacional, i ens interessin també tot allò que viuen altres pobles de la terra perquè, al cap i a la fi, som una sola humanitat que desitja viure en pau i tal com és.

Sessions informatives de les entitats espluguines als instituts de la vila

El Grup d'Estudis d'Esplugues ha participat en unes discretes sessions, conjuntament amb altres entitats de la vila, en tres Instituts de la localitat, per informar breument l'alumnat del 4t. curs d'Eso.

El nostre company de Junta, **Santi Campo**, va fer aquesta servei el passat 18 de gener a l'Institut Joanot Martorell i el 16 de febrer a l'Institut Severo ochoa. També la nostra Junta va delegar la Presidenta **Rosa Abós** i el Vocal **Joan M. Puiggròs**, per informar als estudiants del Institut Joaquim Blume el passat 30 de gener.

Aquestes explicacions pretenen fer conèixer als estudiants les tasques que realitzen les entitats de la vila i les possibles col·laboracions que es podrien realitzar amb les activitats que es van explicar, amb l'amable concurs del professorat present.

La nostra associada **Cornèlia Antolinos Gascon** ens ha fet arribar unes consideracions poètiques que ens plauen reflectir en aquest exemplar, obert també a les manifestacions poètiques dels nostres socis.

T'estimo,
perfecta, completa. Angoixa i dolor. Somriures sense ànima. Dolor sense crits...silencis.

Tristor, dol sense llàgrimes. I tu, on ets? Qui voldrà conservar el teu record?
Dins de quins records seguiràs essent viu? Algú associarà el teu nom amb la teva cara,
sense fer cap esforç, ni aclucar els ulls... ni pensar???

Perfecta. Completa.
Jo soc tu, fidel reflex dels teus ulls, de la teva cara, boca, i de l'esguard dels teus ulls.
El teu somriure... els dubtes... el teu fatalisme, la teva absència de por,
la forma humil d'enfrontar-te, de contemplar la vida.

Ara las meves maletes no duen problemes a dins, ara el meu equipatge
és extraordinàriament lleuger... és buit.

Cornèlia Antolinos Gascon - Esplugues de Llobregat 2017